nieuws

Landbouwers worden koolstofbouwers

nieuws

Landbouwers kunnen bodemzorg inzetten in de strijd tegen klimaatverandering. Door organische stof op te bouwen in de bodem, wordt een hoop CO2 uit de atmosfeer opgeslagen. Het project Landbouwers-koolstofbouwers gaat op zoek naar een win-win voor landbouwer en maatschappij in samenwerking met landbouwers.

28 SEPTEMBER 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 28 SEPTEMBER 2020 17:36

Lees meer over:
bodem

De natte winters, droge zomers en hittegolven van de laatste jaren duwen ons met de neus op de feiten: klimaatverandering heeft zich ingezet en laat zich voelen tot in de portefeuille van de landbouwer. Alles werd snel in het werk gesteld om de oogst te redden: regenwateropvang, peilgestuurde drainage en irrigatie, naargelang de mogelijkheden die de ligging van het bedrijf biedt. Het project landbouwers-koolstofbouwers werkt aan een oplossing op langere termijn, namelijk koolstofopbouw in de bodem.

Win-win

Door koolstof in de bodem op te bouwen, krijgt de bodem een betere sponswerking. Het water kan sneller infiltreren, is makkelijker opneembaar en blijft langer zitten. Tijdens een droge periode kunnen net die enkele (cruciale) dagen of weken van voldoende vochtvoorziening het verschil maken. Door de verbeterde bodemstructuur zal er ook minder verslemping en korstvorming optreden en vermindert het risico op erosie bij hevige regenbuien.
Met het project landbouwers-koolstofbouwers proberen Bodemkundige Dienst van België (BDB) en Regionaal Landschap Zuid-Hageland landbouwers aan te zetten om het koolstofgehalte in hun bodem te verhogen en tegelijkertijd minder broeikasgassen uit te stoten. Voor iedere kilogram koolstof die je langdurig in de bodem stopt, heb je immers 3,7 kg CO2 uit de atmosfeer gehaald. Een win-win voor landbouwer en maatschappij.

Broeikasgassen verminderen

De koolstof in de bodem is afkomstig van bijvoorbeeld gewasresten en groenbedekkers die door middel van fotosynthese CO2 hebben vastgelegd in hun plantenweefsel. Na onderwerken in de bodem worden deze plantenresten grotendeels weer afgebroken door het bodemleven en terug omgezet in CO2. Een klein deel van dit plantenweefsel wordt echter omgezet en langdurig vastgelegd in humus, de organische stof in de bodem. Door CO2 erin vast te leggen, pomp je het broeikasgas als het ware de grond in.

Er is ook nog een tweede, onbekender broeikasgas, namelijk lachgas (N2O). Stikstof (N) die de landbouwer met (kunst)meststoffen aanvoert of die vrijkomt bij de afbraak van organische stof, wordt door het bodemleven omgezet in nitraat of ammonium. Op zich is dat goed, want stikstof is een essentieel voedingselement en nitraat en ammonium zijn opneembare vormen voor planten. Maar bij die omzetting komen ook kleine hoeveelheden lachgas vrij als nevenproduct. Dat lachgas warmt de aarde maar liefst 289 keren sneller op dan CO2, vandaar dat kleine hoeveelheden toch grote gevolgen hebben.

Koolstofgehalte verhogen binnen de beperkingen van de mestwetgeving

De mestwetgeving legt heel wat beperkingen op, waardoor het moeilijker is om organische stof uit mest aan te voeren. Anderzijds is de mestwetgeving er om nitraatuitspoeling en vervuiling van het oppervlakte- en grondwater te voorkomen en heeft ze als positief neveneffect dat er minder lachgas wordt uitgestoten.

BDB ging op zoek naar manieren om het koolstofgehalte consequent te verbeteren binnen de mogelijkheden van de mestwetgeving: sleutelen aan je rotatie, groenbedekkers zetten, oogstresten zoals stro inwerken, compost en stalmest gebruiken, versnipperde houtresten inwerken, nieuwe houtkanten aanplanten, grasland behouden… Ook manieren om minder lachgas uit te stoten, werden onder de loep genomen, zoals de teelt van vlinderbloemige gewassen die minder stikstof vereisen (luzerne, veldbonen, tuinbonen…) en efficiënter omgaan met bemesting door precisiebemesting.

Regionaal Landschap Zuid-Hageland focust op een andere manier om de gevolgen van klimaatverandering aan te pakken en het koolstofgehalte in de bodem te verhogen. Door erosie spoelen jaarlijks immers tonnen vruchtbare aarde de gracht of riolering in. Een slim ingeplande houtkant, haag of grasstrook op je perceel, remt het regenwater af, zodat het de kans krijgt om lokaal op je perceel te infiltreren. Zo voorkom je niet alleen een hoop waterellende, maar komt het water ook terecht in de wortelzone van je gewassen.

Menukaart

De Bodemkundige Dienst van België ontwikkelde een koolstof- en broeikasgasboekhouding. Daarbij wordt berekend of er over het hele bedrijf gezien koolstof in de bodems wordt opgebouwd, hoeveel CO2 daarbij wordt opgeslagen en hoeveel lachgas er wordt uitgestoten. Het bedrijf wordt meerdere jaren opgevolgd. Daardoor kan er bekeken worden welke bodemverbeteringen er op lange termijn zitten aan te komen en of het bedrijf een positieve of negatieve impact heeft op de klimaatverandering. De administratieve last voor de landbouwer is bovendien minimaal want de gegevens van de verzamelaanvraag en mestaangifte van het jaar voordien worden hiervoor gebruikt.

Aan de hand van het rapport wordt gezocht naar verbetermogelijkheden. Waar zitten de knelpunten? Welke extra maatregelen kunnen genomen worden op de maat van het bedrijf? Je kan kiezen uit een menukaart van maatregelen om in te passen op je bedrijf. Naargelang de maatregel, wordt vanuit het project extra ondersteuning voorzien om dit te verwezenlijken.

Oproep: wil jij ook koolstofbouwer worden?

BDB en Regionaal Landschap Zuid-Hageland zijn op zoek naar landbouwers die koolstofbouwers willen worden. Het project speelt zich af in het Hageland en Brabants leemplateau, dus richten ze zich naar landbouwers uit de gemeenten Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaken, Landen, Linter, Tienen, Zoutleeuw. Alle landbouwers die met bodem te maken hebben zijn welkom: akkerbouwers, grondgebonden veehouders... Dit jaar kunnen 10 landbouwers opstarten, die tot en met 2023 opgevolgd worden.
Interesse? Neem contact op met Helena Vanrespaille van de Bodemkundige Dienst van België (hvanrespaille@bdb.be, 016 31 09 22) of Egbert Asselman van Regionaal Landschap Zuid-Hageland (egbert.asselman@rlzh.be, 0486 20 28 62).

In samenwerking met: BDB en Regionaal Landschap Zuid-Hageland

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada